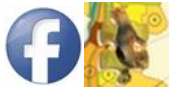

Patrijs van Salland

NIEUWSBRIEF PATRIJS VAN SALLAND

21 maart 2016, 2^e jaargang, nummer 1

Inhoud

- [Mag het wat ruiger?](#)
- [Van de partijzen ofte velthoenders](#)
- [Patrijs zoekt potige mannen en vrouwen](#)
- [Groene woestijn of diversiteit?](#)
- [Patrijzenweetje](#)
- [Een beter biotoop](#)
- [Patrijs als boegbeeld](#)
- [Colofon](#)

Mag het wat ruiger?

Open brief aan onze agrariërs

Beste agrariërs,

Deze brief gaat er over dat het 'boeren' en zorg dragen voor de natuur hand in hand kunnen gaan. Met een beetje goede wil en gezond verstand kunt u eenvoudig bijdragen aan een grotere biodiversiteit.

Biodiversiteit is de verscheidenheid van levensvormen, dieren en planten en die is hard nodig voor ieders welzijn. Maar heel veel dieren en planten, waaronder de patrijs, verdwijnen de laatste jaren in rap tempo uit het buitengebied, uit uw werkgebied dus. Die achteruitgang baart ons en ongetwijfeld ook velen van u, grote zorg.

De voornaamste oorzaken zijn bekend. Door intensivering, schaalvergroting, monoculturen en inzet van bestrijdingsmiddelen krijgen veel soorten dieren en planten het steeds moeilijker. De patrijs is daar het sprekende voorbeeld van. Deze vogel moet het hebben van ruigtes met variatie in planten. Daar vindt hij voedsel en kan hij zich verschuilen voor predatoren. Maar juist die ruigtes verdwijnen uit het cultuurlandschap. Dat lijkt wel een onvermijdelijk, onomkeerbaar proces.

Maar wij denken dat het tij nog te keren is. En daarvoor doen wij een beroep op u. U kunt

meehelpen om de patrijs – en talrijke andere soorten dieren en planten – een betere overlevingskans te geven. En dat kan zonder grote ingrepen in uw bedrijfsvoering. Heeft u er bijvoorbeeld wel eens bij stilgestaan dat het bewerken van een hoek in de weide u in verhouding erg veel tijd kost? Laat die hoeken lekker verruigen. Of misschien heeft u op uw land weinig productieve gedeelten in de schaduw of juist erg natte plekken die zich hier prima voor lenen. En een patrijs broedt vaak in de randen van een perceel. Door die randen pas in juni te maaien, geeft u de patrijs de kans om haar eieren uit te broeden.

Sommige agrariërs zijn bang dat er insecten of onkruiden in hun land komen wanneer ze niet alles 'kort houden'.

Wij denken dat die angst overdreven is. Het tegenovergestelde zou nog wel eens het geval kunnen zijn: ruigtes en kruidenranden trekken bijvoorbeeld ook roofinsecten aan. Die ruimen weer allerlei 'schadelijke' insecten op. Dat scheelt weer in het gebruik van gif. Variatie is altijd een krachtige natuurlijke remedie geweest.

U hoeft geen 'natuurboer' te worden om soorten als de patrijs te laten overleven. Elke boer boert immers met de natuur. Het is meer een kwestie van "maatwerk en een beetje goede wil tonen". Eigenlijk gewoon het boerenverstand gebruiken!

Patrijs van Salland zou graag zien dat steeds meer boeren werk maken van de biodiversiteit op hun bedrijf. Het is echt belangrijk dat er letterlijk en figuurlijk ruimte komt voor meer biodiversiteit.

U kunt trots zijn op uw beroep. U werkt op een unieke manier in verbinding met uw omgeving, vaak al van generatie op generatie. En u kunt bepalen hoe u die omgeving aan de komende generaties doorgeeft. Wat ons betreft mag dat dus best wat ruiger!

Mogen wij op uw steun rekenen?
Mede namens de patrijs, hartelijke dank.

Patrijs van Salland

Brinck ende patrijs

Berichten over de patrijs uit de geschiedenis. Ernst Brinck (1580-1649) was onder meer burgemeester van Harderwijk. Van hem zijn allerlei aantekeningen bewaard, onder meer over de patrijs. Hij schrijft:

Eener heeft mijn verhaelt, gesien te hebben, dat een patrijs sadt ende broeijde op .24. Eijeren.

Bron: Archief stadsbestuur Harderwijk 1231-1813 (OAH) inv.nr. 5057

Patrijs zoekt potige mannen en vrouwen

Wie helpt mee: heggen poten en snoeien

Veel heggen en houtwallen zijn uit het Sallandse landschap verdwenen. En dat is zonde. Want niet alleen zijn deze heggen en houtwallen een lust voor het oog, veel vogels en andere dieren vinden er een schuilplek en voedsel. Een van de initiatieven van PvS is het weer terug planten van heggen en houtwallen.

Een houtwal. Foto PvS

Dankzij bijdragen van *Vogelbescherming Nederland* en *Vogelwerkgroep IJsselstreek* kan er zelfs een aantal meters haag kosteloos worden aangelegd.

Daarvoor is het wel fijn om over meer handen te beschikken. In eerste instantie vooral om hagen aan te planten, later ook voor snoeiwerk. Het gaat om maximaal 3 dagen in de periode april/mei, vaak op zaterdag, maar in overleg zijn ook andere dagen mogelijk. Draag je het werk van PvS een warm hart toe en wil je er op deze wijze aan bijdragen, meld je dan aan: info@patrijvansalland.nl

Groene woestijnen of diversiteit?

Boerenland in Salland was eeuwenlang afwisselend en kleinschalig. Akkers en weiden doorsneden door greppels en omzoomd door houtwallen en hagen. Dat beeld is de laatste 50 jaar drastisch veranderd. Veel houtwallen zijn opgeruimd, kavels vergroot, greppels dichtgegooid. En de monoculturen deden hun intrede; verbouwen van één soort gewas in plaats van wisselende soorten. Zelfs de weilanden waarin kruiden en gras elkaar afwisselden zijn omgevormd tot strakke vlaktes waar nog maar één soort gras de boventoon voert. En gewassen worden beschermd door een keur aan gifstoffen tegen onkruiden en insecten. Het ziet er groen uit, maar er leeft nog maar een beperkt aantal soorten planten en dieren. Sommige mensen spreken al van een 'groene woestijn'.

Monocultuur Engels raaigras. Foto PvS

Tegelijkertijd zien we een dramatische afname van de verscheidenheid aan soorten dieren en planten. Een paar soorten doen het wel goed, maar de natuurlijke variatie verschaalt. De achteruitgang van een soort als de patrijs is hiervan symbool. Patrijs van Salland wil die achteruitgang een halt toeroepen voordat het echt te laat is. Maar we snappen ook dat de klok niet 50 jaar terug gezet kan worden. En dat hoeft ook niet. Al wat we vragen is een beetje ruimte voor plant en dier. Zodat ook zij kunnen voortbestaan.

Patrijs van Salland

Patrijzenweetje

Wetenschappelijke naam: *Perdix perdix*

Engels: partridge

Duits: Rebhuhn

Frans: perdrix grise

Fries: patriis

Volksnaam: veldhoen, veldkiep

financiële middelen reiken. En eerst op plekken waar patrijzen zitten.

PvS betaalt zaaigoed Foto PvS

Aanleg van kruidenakkers en -stroken kan op boerenland, maar soms hebben ook particulieren grond in bezit die hiervoor heel geschikt is. PvS adviseert graag.

Een betere biotoop

Om meer variatie in beplanting te krijgen, kunnen delen van akkers (bijvoorbeeld randen) ingezaaid worden met kruidenmengsels. Deze bieden de patrijs (en andere dieren) voedsel (ze eten de zaden en knoppen), beschutting en de jongen vinden er insecten.

Kruidenranden zorgen voor voedsel en bescherming. Foto PvS

De mengsels moeten elk jaar opnieuw ingezaaid worden. Hoewel onze middelen bescheiden zijn, betaalt PvS het zaaigoed en het inzaaien. Uiteraard voor zover onze

Draag bij aan een betere kans voor de patrijs en informeer naar de mogelijkheden op uw grond: info@patrijsvansalland.nl

Stel: uw perceel ligt in een gebied waar patrijzen zitten. En u wilt de patrijs helpen met de aanplant van een heg of houtwal. PvS kan dan helpen. Wij bekostigen het plantgoed en planten ook aan. Voor zover we hiervoor nog geld in kas hebben!

In 2015 is 390 m heg gepoot. Foto PvS

Maar uiteraard is het de bedoeling dat de aanplant gedurende langere tijd blijft staan. Daarover maken we graag eerst

Patrijs van Salland

afspraken. Waar moet u dan aan denken?

Het gaat vooral over de volgende punten:

- Vastleggen van de intentie de aanplant zo lang mogelijk te handhaven.
- Voorkomen van vraat door vee.
- Uitvoeren van het beheer en onderhoud op een zo natuurlijk mogelijke manier. Geen of slechts in uiterste noodzaak gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.
- Geen (snoei)afval verbranden in de nabijheid van de aanplant.
- Probeer te regelen (geen verplichting) dat de haag of houtwal intact blijft mocht de grond verkocht worden.
- PvS mag het perceel in overleg met u betreden voor onderzoek naar de patrijs en mag een bordje plaatsen met uitleg.

De volledige overeenkomst is op aanvraag beschikbaar. Mailt u naar info@patrijvansalland.nl

Colofon

Nieuwsbrief Patrijs van Salland is een uitgave van de werkgroep Patrijs van Salland gevormd door: IVN Wijhe en Raalte, Vogelwerkgroep IJsselstreek en vier Wildbeheereenheden uit Salland en wordt ondersteund door Agrarische Natuurvereniging Groen Salland. De nieuwsbrief verschijnt een tot twee keer per jaar. Redactie: Teun van der Vegt en Peter Zweedijk. Abonnement is **gratis**. Reacties kunt u sturen aan: info@patrijvansalland.nl Volg ons op Facebook en www.patrijvansalland.nl

Patrijs van Salland ontvangt financiële bijdragen uit het *Van Hemert tot Dingshof-Coldewey Fonds* via *SBNL*, van *Vogelbescherming Nederland* en *Vogelwerkgroep IJsselstreek*.

Wanneer u geen prijs meer stelt op toezending van deze nieuwsbrief kunt u dat kenbaar maken door ons te mailen: info@patrijvansalland.nl